תורה אור • פרשת חיי שרה • מאמר 1

יגלה לן טעמיה כוי

עניין שדה המכפלה

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/1

1 (ענין שדה המכפלה)

(הנושא של שדה המכפלה)

2 יגלה לן טעמיה כו'. הנה מילוי ה' היא בה' אחרת והיא בחי' כפילא כנודע מענין מערת המכפלה שהיא ה' אחרונה דשם ב"ן [שם ב"ן] כו'.

"יגלה לן טעמיה" וכו'. כעת, מילוי האות ה"א הוא באמצעות ה"א נוספת, וזוהי בחינת כפילא (כפילות), כידוע מעניין מערת המכפלה, שהיא ההי"א האחרונה של שם ב"ן וכו'.

והענין יובן בהקדים להבין ענין האכילה כי הנה עיקר האכילה להיות כי מן המאכל נעשה

העניין יובן לאחר שנקדים ונבאר את עניין האכילה. שכן עיקר עניינה של האכילה הוא בכך שמן המאכל נעשה

חלב ודם והדם הוא הנפש וחיות האדם שמקבל הכבד הדם מן המאכל ושולח ללב ולמוח דתלת שליטין אינון בעלמא כבדא ולבא ומוחא כו'.

שומן ודם; ו"הדם הוא הנפש", כלומר חיותו של האדם. הכבד מקבל את הדם מן המאכל ושולח אותו אל הלב ואל המוח, שכן "דתלת שליטין אינון בעלמא כבדא ולבא ומוחא" וכו'.

3 ועי"ז מתעלה המאכל שנעשה ממנו לב ומוח האדם ועי"ז מתחזק לבו ומוחו בעבודת ה' שבלבו בהתלהבו' כרשפי אש שנעשה בכח האכילה שבלא אכילה הי' [היה] מתחלש כו'.

וכך המזון מתעלה, שכן ממנו נוצרים הלב והמוח של האדם; ובזכותו מתחזקים לבו ומוחו בעבודת ה': בלבו מתעוררת התלהבות כלהבות אש, מכוח האכילה — שהרי בלי לאכול היה נחלש וכו'.

וגם מוחו נעשה חזק להתבונן בגדולת ה' כו' וזהו ענין בירור שמן המאכל נעשה אדם.

גם מוחו מתחזק, והוא יכול להתבונן בגדולת ה' וכו'. זהו עניין הבירור (זיכוך): מן המזון נעשה אדם.

אך כי"ז [כל זה] הוא בימות החול אבל בשבת בורר אסור אלא האכילה היא יותר עליונה בבחי' המשכה מלמעלה וקראת לשבת ענג. אז תתענג על הוי"ה.

אבל כל זה בימות החול. בשבת אסור לברור, והאכילה היא במדרגה נעלית יותר, כהמשכה מלמעלה: "וקראת לשבת ענג"; "אז תתענג על הוי"".

כי הנה כתיב אחור וקדם צרתני אחור למע"ב [למעשה בראשית] **כו' שהמאכל כמו שהוא למטה בירידתו בשבה"כ** [בשבירת הכלים]

שהרי נאמר "אחור וקדם צרתני": "אחור למע"ב" [כלומר, אחרון] וכו'; שכן המזון כפי שהוא למטה, בירידתו דרך שבירת הכלים,

הנה האדם הוא בבחי' קדם שהמאכל הוא מתברר ע"י האדם אבל בשרשו למעלה הוא מעולם התהו לפני מלך מלך לבנ"י [לבני ישראל] **אלא שאח"כ וימלך וימת.**

האדם נמצא בבחינת "קדם", שכן האדם הוא שמברר את המזון; אך בשורשו למעלה הוא מעולם התהו (הכאוס), "לפני מלך מלך לבנ"י", אלא שלאחר מכן "וימלך וימת".

4 **וימת וימלך כו'. אך מ"מ נראה ששרשו יותר גבוה מהאדם שהרי המאכל הוא המחי'** [המחיה] **את האדם.**

"וימת וימלך" וכו'. ואף על פי כן, ברור ששורשו גבוה יותר משורש האדם, שהרי המאכל הוא שמחיה את האדם.

והאדם הוא מקבל החיות מן המאכל לפי שהוא בבחי' אחור למע"ב [למעשה בראשית] **כו' ובשבת שהוא זמן עליית העולמות מתעלה המאכל**

האדם מקבל את החיות מן המאכל מפני שהוא בבחינת "אחור" [אחרון] במעשה בראשית וכו'. ובשבת, שהיא זמן עליית העולמות, מתעלה המאכל

כמו שהוא בשרשו ונמשך ממנו חיות להנפש מלמעלה למטה ע"י י"ב לחמים כו' וזהו ענין צדיק אוכל לשובע נפשו כי יש ב' אכילות הא' הוא לשובע נפשו.

כפי שהוא בשורשו, וחיות נמשכת ממנו אל הנפש מלמעלה למטה באמצעות שנים־עשר הלחמים וכו'. וזהו עניין "צדיק אוכל לשובע נפשו", שכן יש שני סוגי אכילה: הראשונה היא "לשובע נפשו",

5 **והב' הוא ובטן רשעים תחסר. לשובע נפשו הוא חיות הנפש הבאה מלמעלה. ובטן רשעים כו' היינו**

והשני הוא "ובטן רשעים תחסר". "לשובע נפשו" היא חיות הנפש שבאה מלמעלה. "ובטן רשעים" וכו' פירושו:

כי רשעים הם החיצונים וע"י האכילה מבררים מהם חיל בלע ויקיאנו כי בכל מאכל יש תאוה שהוא שרש הקליפה

ש"רשעים" הם הכוחות החיצוניים, ובאמצעות האכילה מתברר מהם [מה שהם מחזיקים בו]: "חיל בלע ויקיאנו". כי בכל מאכל יש תאווה, שהיא שורש הקליפה (המעטפת);

ועי"י שנכלל בגוף האדם ונעשה ממנו דם הנשלח ללב ומוח מתהפך לטוב בקדושה ע"י חיזוק הלב ומוח בעבודת ה' ועי"ז לוקח ממנו החיות שבזלעו"ז [שבזה לעומת זה] וזהו ובטן רשעים תחסר שנחסר החיות שבלעו. ומבטנו יורישנו אל.

וכאשר המאכל נספג בגוף האדם ונעשה לדם שנשלח אל הלב והמוח, הוא נהפך לטוב, לקדושה, באמצעות חיזוק הלב והמוח בעבודת ה'. כך נלקחת ממנו החיות שבצד שכנגד ("זה לעומת זה"); וזהו "ובטן רשעים תחסר" — החיות שבלעו חסרה להם. "ומבטנו יורישנו אל".

6 והנה האכילה שבחול שהיא בבחי' בירור הוא להיות ובטן רשעים תחסר. אבל האכילה שבשבת היא המשכה מלמעלה לשובע נפשו מחמת המאכל כמו שהוא בשרשו למעלה קודם שנפל בשבה"כ [בשבירת הכלים] שאין בו בירור.

אכילת ימות החול, שהיא בבחינת בירור, נועדה לכך ש"ובטן רשעים תחסר". אבל אכילת שבת היא המשכה מלמעלה, "לשובע נפשו", בזכות המאכל כפי שהוא בשורשו למעלה, קודם שנפל בשבירת הכלים, ושם אין בו בירור.

7 וכמ"ש בזוהר פרש שבתכם לא קאמר שמה שנעשה מלמטה למעלה ע"י בירור כמו בימות החול יש בו פרש שהוא פסולת שהמובחר שולח ללב ולמוח והפסולת יורד למטה בקרביים ובני מעיים כו' וזהו הבירור

וכפי שנאמר בזוהר: "פרש שבתכם לא קאמר". שהרי במה שנעשה מלמטה למעלה באמצעות בירור, כמו בימות החול, יש "פרש" — פסולת: החלק המובחר נשלח אל הלב ואל המוח, והפסולת יורדת למטה, אל הקרביים ובני המעיים וכו'; וזהו הבירור.

אבל בשבת שהוא נעשה מלמעלה למטה אין בו פסולת כלל כי הפסולת הוא מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] ולמטה נעשה טו"ר [טוב ורע] בכל הבחי' ע"י אכילת אדה"ר [אדם הראשון] מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע]

אבל בשבת, שבה הדבר נעשה מלמעלה למטה, אין בו פסולת כלל; שהרי הפסולת נובעת מעץ הדעת טוב ורע, ולמטה נעשו טוב ורע בכל הבחינות בעקבות אכילתו של אדם הראשון מעץ הדעת טוב ורע.

וגם בכל אדם יש תערובת טו"ר [טוב ורע] כו' רק שאינו שוה בכל נפש יש שטוב שלו מרובה כו'

וגם בכל אדם יש תערובת של טוב ורע וכו', אלא שהדבר אינו שווה בכל נפש: יש מי שהטוב שבו מרובה וכו',

וכן יש שטוב שלו הוא בבחי' זו כו' אבל בשבת אז תתענג על ה' למעלה מעה"ד [מעץ הדעת] **ולא יגורך רע כלל.**

וכן יש מי שהטוב שבו הוא בבחינה זו וכו'. אבל בשבת, "אז תתענג על ה'" — למעלה מעץ הדעת, ו"לא יגורך רע כלל".

רק ביו"ט [ביום טוב] **כתיב פרש חגיכם לפי שביו"ט** [שביום טוב] **יש בו קצת בירור שהרי הותרה בו מלאכת אוכל נפש כאפיה ובישול כו'**

רק על יום טוב נאמר "פרש חגיכם", מפני שביום טוב יש מעט בירור, שהרי הותרו בו מלאכות להכנת אוכל, כגון אפייה ובישול וכו'.

ואינו אסור רק קצירה וזריעה וחרישה כו' ולפי שהותרו קצת מלאכות באוכל נפש יש בו בירור ושייך פסולת והתקון הוא למחדי למסכני.

ואילו רק קצירה, זריעה וחרישה וכו' אסורות. ומכיוון שהותרו מקצת המלאכות להכנת אוכל, יש בו בירור, ולכן שייכת בו פסולת. והתיקון הוא "למחדי למסכני" — לשמח את העניים.

כי שעת שמחה היא לשמח את הכל וכמ"ש ושמחת בחגך אתה והלוי והגר כו' לפי שהשמחה היא בחי' המתקת הדינין וצריך לשמח את כולם שיהיו כולם נכללים בבחי' שמחה.

שהרי זמן של שמחה הוא זמן לשמח את כולם, וכמו שנאמר: "ושמחת בחגך אתה והלוי והגר כו'". כי השמחה היא בחינת המתקת הדינים, וצריך לשמח את כולם, כדי שכולם ייכללו בבחינת השמחה.

8 **וכנודע ממי שהוא בשעת שמחה שאז רוצה שיהיו כולם שמחים שבזה נמתק הדין מאחר שמשוה את כולם.**

כידוע, אדם שנמצא בשעת שמחה רוצה שכולם ישמחו; ובכך הדין נמתק, מאחר שהוא משווה את כולם.

אבל מאן דלא יהיב למסכני כו' אין הדין נמתק ונשאר הפרש ולכן העונש הוא מדה כנגד מדה שנותנין לו הפרש כי הוא גרם שישאר פסולת הפרש בעבור שלא המתיק הדין.

אבל [אצל] "מאן דלא יהיב למסכני כו'", הדין אינו נמתק וה"פרש" נותר. לכן העונש הוא מידה כנגד מידה: נותנים לו את ה"פרש", משום שהוא גרם לכך שפסולת ה"פרש" תישאר, כיוון שלא המתיק את הדין.

וזהו ביו"ט [ביום טוב] אבל בשבת אע"ג [אף על גב] דלא יהיב למסכני אין עונשו רב כי בשבת אין פרש כלל לפי שהוא רק בחי' המשכה שמלמעלה דלא יגורך רע כלל.

וזה אמור ביום טוב. אבל בשבת, אף על פי שאינו נותן לעניים, עונשו אינו גדול, שכן בשבת אין "פרש" כלל, משום שהיא רק בחינה של המשכה מלמעלה, "דלא יגורך רע כלל".

9 והנה המשכה זו היא בב' בחי' כפילא וקלישא. פי' קלישא היא המשכת יודי"ן ווי"ן שמיו"ד נעשה וי"ו שהיו"ד עצמה נמשכה ונעשית וי"ו.

והנה המשכה זו היא בשני אופנים: "כפילא וקלישא" — כפולה ודקה. פירוש קלישא הוא המשכת אותיות יו"ד וי"ו, שכן מן היו"ד נעשית וי"ו: היו"ד עצמה נמשכת ונעשית וי"ו.

כי לפי שהיו"ד הוא בחי' צמצום לכן יכול להיות ממנה המשכה בבחי' וי"ו מן היו"ד עצמה אבל הה' שהיא התפשטות אורך ורוחב.

מאחר שהיו"ד היא בחינת צמצום (כיווץ), אפשר שתימשך ממנה המשכה בבחינת וי"ו, מתוך היו"ד עצמה. אך ההי"א, שהיא התפשטות לאורך ולרוחב:

10 ואין התפשטו' [התפשטות] אורך ורוחב שלמעלה יכולה להתגלות למטה כמו שהוא למעלה בבחי' אורך ורוחב עד אין קץ כו' אלא ההמשכה היא בבחי' ה' אחרת למטה והיא בחי' המילוי של ה'

ההתפשטות באורך וברוחב שלמעלה אינה יכולה להתגלות למטה כפי שהיא למעלה, בבחינת אורך ורוחב עד אין קץ וכו'; אלא ההמשכה היא בבחינת ה"א (hei) אחרת למטה, והיא בחינת המילוי של ההי"א.

דהיינו כח הה' שהי' [שהיה] בהעלם למעלה. כי לעולם המילוי הוא מה שבהעלם ומה שבהעלם למעלה יצא מההעלם אל הגילוי למטה.

כלומר, כוחה של ההי"א, שהיה בהעלם למעלה. שהרי המילוי הוא תמיד מה שבהעלם, ומה שהיה בהעלם למעלה יצא מן ההעלם אל הגילוי למטה.

11 והיינו בחי' כפילי' שהיא בחי' מילוי ההיי"ן כנודע מענין המכפלה. אך כי"ז [כל זה] הוא שאנו מקבלים ההשפעה ע"י י"ב לחמים בזמן הזה

וזוהי בחינת כפילה [הכפלה], שהיא בחינת מילוי ההיי"ן, כידוע מעניין מערת המכפלה. אך כל זה הוא בזמן שאנו מקבלים את השפע באמצעות שנים עשר הלחמים בזמן הזה;

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] **יגלה לן טעמיה דבתריסר נהמי כו' ואזי לא יהיה בחי' כפילא כו' רק הה' עצמה שלמעלה יהי'** [יהיה] **לה גילוי למטה ג"כ ע"י כי יגלה לן טעמיה כו' וכמ"ש ביום ההוא יהיה כו':**

אבל לעתיד לבוא "יגלה לן טעמיה דבתריסר נהמי" וכו', ואז לא תהיה בחינת כפילה וכו', אלא הה"א עצמה, שלמעלה, תתגלה גם למטה, באמצעות "יגלה לן טעמיה" וכו'; וכמו שכתוב "ביום ההוא יהיה" וכו':

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/chayei-sarah/1/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק